

Doc. dr. Dževad Zečić

SALIH JALIMAM: «VRANDUK»

Pedagoški fakultet u Zenici
Zenica 2004.

Knjiga: *Vranduk*, Saliha Jalimama, ima 274 stranice sitnog proreda, opremljena je podložnim napomenama sa ponuđenim mišljenjima iz aktuelne literature i pozivanja na određene historijske (objavljene i neobjavljene) izvore. Popis izvora i literature je impozantan sa popisom svega onoga što je autor koristio prilikom pisanja ove studije. U tehničkom smislu su priložene i brojne fotografije, faksimili fotografija tako da je ukupan utisak potpun.

Prije donošenja ukupne ocjene o ponuđenoj knjizi potrebno je ukazati na dvije karakteristične činjenice u funkciji njene ocjene.

Pisanje o pojedinim historijskim događajima, pojavama i sl. nije privilegija i obaveza samo profesionalnih historičara. Mnogo je primjera u bogatoj historiji historiografije Bosne i Hercegovine da su ključne studije i knjige pisali historičari bez formalnog historijskog obrazovanja, što samo po sebi ukazuje da su zainteresovani i znatiželjni (spac. Dž. Zečić) a često i ključni faktori koji postižu pisanje.

U historiji historiografije ne postoje tzv. lokalne teme niti marginalne pojave, obrnuto, na svakom se dešavanju koje ima «evidenciju i kritiku» mogu objasniti historijske zakonitosti i zakonomjernosti. Tako i ovom prigodom ponuđeni rukopis bavi se jednim zanimljivim i posebnim, čak dragocjenim segmentom historije dešavanja a to je grad i utvrda Vranduk i njegova skoro milenijska prošlost.

Napisano u ovoj knjizi ima za cilj da ukaže na temeljne fenomene historije jednog grada da se kroz njegovu prošlost, prepoznaju i identificiraju svi aspekti života na ovom prostoru.

Autorovo stručno i naučno obrazovanje je historičar – mediavelist to mu nije nimalo kompleks, nego obrnuto, to mu je pojačalo interes i znatiželju da se bavi cjelokupnom historijom ovog grada od najstarijih vremena do 1890. godine, koje, na žalost, često nema u novije vrijeme posebno kada je riječ o brojnim fenomenima historije Bosne i Hercegovine, te pojačanim naporom i željom za interesantnom temom pokazao da posjeduju zavidnu rutinu koja svakom dobronamjernom imponira, a njega samog odlikuje izuzetnim kvalitetom da u moru historijskih nepoznanica vidi temeljnu historijsku pretpostavku i osnovu za jedno novo tumačenje historije Vranduka..

U knjizi *Vranduk* primjetljiva su pedantna i iscrpna traganja za mnoge vrste historije koje više skoro nigdje nema, autor se koristio već poznatom upornošću da sazna, ili dođe u posjed svega onoga što je bilo od pomoći za poznavanje historije ovog vrijednog i zanimljivog kraja. Dodati su putopisi i putopisne bilješke koji slikaju grad Vranduk na svoj neobičan i specifičan način..

Knjiga *Vranduk* zanimljiva je i sa stručnog stanovišta: to je prvi put u novijoj bosanskohercegovačkoj historiografiji da se jednom, alternativnom dijelu historije uslovno malom prostoru ponudi cjelovit, baš u pravom smislu te riječi totalan pogled na sve zanimljivosti, vrijednosti i karakteristike grada i njegovog okruženja u dugom vremenskom periodu od nekoliko vjekova.

Preporučujući knjigu *Vranduk*, autora Saliha Jalimama za čitanje treba reći da se radi o izuzetnom tekstu koji ima svoju vrijednost, težinu i tematsku raznovrsnost. Pojavom ove knjige znanja o ovom bosanskohercegovačkom gradu će biti popunjena jednim bitnim njenim sastojkom, i bez pretencioznosti, njime historija kao nauka, dobija siguran vodič i parametar jednog vrijednog i zanimljivog zanosa.